

APERITIFF

05 MARȚI • 17 Iunie • 2025

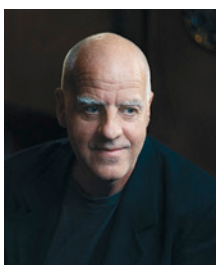
14-15 ENGLISH PAGES

I'M STILL HERE DEMNITATEA CA ARMĂ

Drama lui Walter Salles, prima producție braziliană din istorie recompensată cu Oscarul pentru cel mai bun film internațional în 2025, este un tur de forță al unei actrițe formidabile: Fernanda Torres. Pentru rolul unei soții văduvite de regimul dictatorial din Brazilia anilor '70, ea a primit Globul de Aur și o nominalizare la Premiul Oscar pentru cea mai bună actriță în rol principal.

▶
04

▶ Masterclass John Sweeney

03

Marele pianist John Sweeney, compozitor de muzică de film mut, invită publicul la un masterclass cu intrare liberă dedicat celor curioși să descopere compoziția muzicală pentru cine-concerte.

▶ Interviu cu Rodrigo Cortés

08

Regizorul spaniol Rodrigo Cortés, unul dintre invitații speciali ai acestei ediții, vorbește despre filmele din secțiunea 3x3, prin care este celebrat la TIFF.

BILETE TIFF.24

VÂNZAREA BILETELOR

ON-LINE, pe tiff.eventbook.ro și prin aplicația mobilă a festivalului, TIFF Official APP. Biletele cumpărate prin sistemul on-line sau direct prin aplicație se supun aceluiași reguli prezentate în politica oficială de bilete a festivalului. **DE LA CASIERIILE TIFF**, începând de luni, **9 iunie 2025: Cinema FLORIN PIERSC**, Piața Mihai Viteazul, nr. 11 / **Cinema VICTORIA**, B-dul Eroilor, nr. 51 / **Piața Unirii** iar **din 13 iunie** în: **Cinema ARTA**, str. Universității, nr. 3. Programul casierilor: **Luni, 9 iunie – joi, 12 iunie: 11:00 - 19:00; Vineri, 13 iunie – duminică, 22 iunie: 09:00 - 23:00.**

ATENȚIE!

Recomandăm **procurarea biletelor online**. Vor exista doar cinci puncte de vânzare a biletelor, la Cinema Florin Piersc, Cinema Victoria, Cinema ARTA și în Piața Unirii, ce vor fi deschise pe toată perioada de desfășurare a festivalului, conform programului de mai sus. Toți posesorii de acreditări trebuie să își procure bilete cu valoare zero de la casierile festivalului sau de pe tiff.eventbook.ro.

PREȚUL BILETELOR

Bilet de intrare unic (valabil pentru o singură proiectie) pentru toate categoriile de spectatori: 28 lei.

Bilet matineu (valabil pentru proiecțiile din intervalul orar 09:00 – 14:00): 25 lei

BILETE CU PREȚ SPECIAL

Bilet pentru proiecțiile în aer liber: 25 lei

Bilet pentru **Gala de deschidere: 60 lei***

Bilet pentru **Ceremonia de închidere: 60 lei***

Bilet pentru **Concerte, cine-concerte: 50 lei***, excepție **Muzeul de Artă: 40 lei***

Bilet pentru **evenimentele Film Food: 300 lei***

Cine-concert Amadeus LIVE – Prețurile bilete-

lor, în funcție de categorie*, sunt disponibile

online pe tiff.eventbook.ro și **bilete.ro**.

Persoanele cu handicap beneficiază de bilete

gratuite pentru maximum 5 proiectii, din

aceleași zi, pe baza certificatului de încadrare

în grad de handicap și a actului de identitate.

Însoțitorii persoanelor care necesită asistent

personal vor beneficia, de asemenea, de bilete

gratuite pentru aceleași proiectii.

ANULARE ȘI RAMBURSARE

Biletele achiziționate nu pot fi anulate sau

schimbate. Se returnează contravaloarea

biletelor doar în cazul în care proiectia este

anulată în avans din motive tehnice, condiții

meteorologice nefavorabile sau alte cazuri

de forță majoră. Urmăriți site-ul oficial al

festivalului tiff.ro, tiff.eventbook.ro, respectiv

www.bilete.ro pentru informații referitoare la

reprogramarea proiectiilor. Contravaloarea

biletelor nu se returnează în situația în

care condițiile meteo se deteriorează după

începerea proiectiei. De asemenea, nu se

returnează contravaloarea biletelor nefolosite

din pachetul de abonamente.

POLITICA DE ACCES

• **Accesul la eveniment** se face prin scanarea

biletului, fie în format tipărit, fie electronic

(pe dispozitive mobile). Accesul este permis

doar pe baza unui bilet valabil pentru proiectia

respectivă, cu excepția copiilor sub 3 ani care

nu ocupă un loc individual.

• **Cu 5 minute înainte** de începerea oricărei

proiecții, vor putea intra în sală și deținătorii

de acreditări TIFF care nu au reușit să își

procure **bilete de intrare**, în limita locurilor

disponibile.

• **Locurile în sală sunt garantate** până cu 5

minute înainte de începerea proiectiei.

• **După începerea proiectiei, accesul în sală**

este interzis!

• Locurile nu sunt alocate și pot fi ocupate la

alegera spectatorilor.

ATENȚIE: Filmele din cadrul festivalului pot

conține scene de sex, violență sau limbaj

licențios. Vă recomandăm să consultați de-

scrierea acestora în programul oficial înainte

de achiziționarea biletelor.

• **Accesul cu animale de companie** nu este

permis în incinta sălilor de cinema.

• **Consumul de băuturi și alimente din**

exterior este interzis.

Premiul publicului TIFF.24

COMPETIȚIE

1	PĂUNUL / PEACOCK	4.54
2	DOVEZI DE IUBIRE / ACTS OF LOVE	4.53
3	PĂMÂNT STRĂIN / TO A LAND UNKNOWN	4.41
4	MIOCARD / MYOCARDIUM	4.38
5	ULTIMUL DRUM / THE WEEPING WALK	4.38
6	PLOUĂ PESTE BABEL / RAINS OVER BABEL	4.29
7	DEBUT / DEBUT, OR, OBJECTS OF THE FIELD OF DEBRIS AS CURRENTLY CATALOGUED	3.47

BAROMETRU GENERAL

1	TU EȘTI LUMEA MEA / U ARE THE UNIVERSE	4.91
2	FETELE DE LA GARĂ / THE GIRLS AT THE STATION	4.90
3	MARCELLA / MARCELLA	4.86
4	CARNE / MEAT	4.86
5	FANFARA / THE MARCHING BAND	4.84
6	SUFLETE BLINDATE / KEVLAR SOUL	4.83
7	SUNT ÎNCĂ AICI / I'M STILL HERE	4.80
8	ÎNTOARCEREA PROIECȚIONISTULUI / THE RETURN OF THE PROJECTIONIST	4.80
9	PÂNĂ LA CAPĂȚUL LUMII / UNTIL THE END OF THE WORLD	4.80
10	MARIA / BEING MARIA	4.75

Concertul zilei la Muzeul de Artă

Dacă ai visat măcar o dată cu ochii deschiși ascultându-i pe Sufjan Stevens sau Gregory Alan Isakov, o vei face și pe piesele lui Postman.

Louisa Miclăuș

De origine ucraineană, Kostiantyn Pochtar compune cu fiecare melodie un soundtrack intim. Accentuează nuanțele subtile ale fiecărui instrument și le completează atât cu versuri în limba maternă,

cât și în limba engleză. *Pay-sage Intime*, 1997 și *Common Memory* sunt doar câteva dintre compozițiile care îi definesc stilul. În cel mai recent album al său, *Still Life* (2023), Postman urbanizează folk-ul tradițional și îi conferă puțin din efervescența sunetelor sintetizatorului, iar cu piesa *Fellini* își trădează și o posibilă cinefilie. Împreună cu el ne vom scrie propriul film într-o doză de bunăstare melancolică la concertul de diseară.

MARȚI, 17 Iunie, ora 19:00 / MUZEUL DE ARTĂ

TIFF Lounge în Piața Unirii

MARȚI, 17 Iunie – Inspira TIFF

Cosmin Bumbuț și Elena Stancu despre expoziția *Plecat*
Moderator: Mihnea Măruță

ÎN CAZ DE PLOAIE

Biletele cumpărate pentru proiecțiile care se mută în interior își păstrează valabilitatea.

• Proiecția zilnică a filmului din **PIAȚA UNIRII OPEN AIR**, ora 21:45, va avea loc în aceeași seară la **Casa de Cultură a Studenților**, începând cu ora 23:00.

• Proiecția zilnică a filmului din **IULIUS PARC OPEN AIR** va avea loc în aceeași seară la **Cinema Măraști**, începând cu ora 22:30.

• Proiecția zilnică a filmului de la **MUZEUL DE ARTĂ**, ora 21:30, va avea loc în aceeași seară la **Cercul Militar**, începând cu ora 23:15.

LOCAȚII

CINEMA FLORIN PIERSC,

Piața Mihai Viteazul, nr. 11

CASA DE CULTURĂ A STUDENȚILOR,

Piața Lucian Blaga, nr. 1-3

PIAȚA UNIRII OPEN AIR

CINEMA VICTORIA,

B-dul Eroilor, nr. 51

CERCUL MILITAR,

B-dul Eroilor, nr. 51 fără rampă de acces

pentru persoanele cu dizabilități

CINEMA ARTA,

str. Universității, nr. 3

UNIVERSITATEA SAPIENTIA,

str. Calea Turzii, nr. 4 fără rampă de acces

pentru persoanele cu dizabilități

IULIUS PARC OPEN AIR,

str. Alexandru Vaida Voevod, nr. 53 B

MUZEUL DE ARTĂ,

Piața Unirii, nr. 30

CINEMA DACIA, str. Bucegi, bl. A1

CINEMA MĂRAȘTI, str. Aurel Vlaicu, nr. 3

CASTELUL BĂNFIY BONTIDA,

DJ161, localitatea Bonțida

PARC POLIGON FLOREȘTI, strada Sub

Cetate, nr. 13, Parcul Poligon, Florești

TEATRUL NAȚIONAL CLUJ-NAPOCA,

Piața Ștefan cel Mare, nr. 2-4

ISSA RESORT, Aleea Durgăului nr. 6, Turda

BT ARENA, Aleea Stadionului nr. 4

Pentru orice alte informații sau neclarități, vă rugăm să ne contactați pe adresa de email ticketing@tiff.ro.

APERITIFF

Redactor-sef:

Dan Boicea

Redactor-sef adjuncț:

Laurențiu Parasciv

Editori:

Ion Indolean

Crăița Nanu

Claudia Negrea

Vlad Marina

Oana Balaci

Sophia Blaga

Ruxandra

Predescu

Adda Mihăescu

Șerban Mark Pop

Mircea Laslo

Maria Măruță

Junior editori:

Anda Pășcută

Maria Barbu

David Seko

Anca Pastramă

Matei Filip

Tamara Văscu

Louisa Miclăuș

Graphic design:

Carmen Gociu

Gabi Bora

Vasile Pipas

Tipărit la: Garamond

Proiect cultural finanțat de Ministerul Culturii

Proiect realizat cu sprijinul Primăriei și Consiliului Local Cluj-Napoca

O conversație cu John Sweeney

Pianist de renume mondial, compozitor de muzică de film mut și apreciat improvizator, John Sweeney invită publicul TIFF.24 să ia parte la masterclass-ul său de astăzi, de la ora 10:00, la Centrul Cultural German, și la un cine-concert inedit, *Steamboat Bill, Jr.*, tot astăzi, de la ora 17:00, la Cinema Florin Piersic.

David Seko

Cum vi se pare Clujul și ce impresie v-a lăsat spiritul festivalului?

M-am plimbat prin centru și este minunat. Festivalul în sine mă uimește... când am văzut programul, nu mi-a venit să cred câte lucruri sunt incluse în selecție și ce varietate extraordinară de filme poți găsi. Cred că este un eveniment minunat și mi-e clar că există public pentru acest tip de conținut, fapt care mă bucură.

Cum este să împărtășești această experiență cu publicul?

Este diferit la fiecare festival. De exemplu, la *Giornate del Cinema Muto* din Italia, dedicat exclusiv filmului mut, ai un public format din oameni experți în acest domeniu. Acolo interpretezi în general filme mai puțin cunoscute, pentru că majoritatea spectatorilor au văzut deja toate peliculele faimoase. La alte festivaluri, unde filmul mut nu joacă un rol central, scopul este, într-un fel, să convingi oamenii de valoarea acestuia, așa că alegi producțiile care comunică mai ușor cu publicul modern.

De ce credeți că e important să ne uităm în continuare la filme mute?

timpuriu. Ar trebui numit film tânăr." Pentru că vezi entuziasmul oamenilor care descoperă mijloace noi de expresie. Alfred Hitchcock, care a făcut zece filme mute înainte de apariția sunetului, spunea că e forma cea mai pură a cinematografului, povestea fiind transmisă doar prin imagini. Un alt motiv, pe care îl consider foarte important, mai ales pe măsură ce ne îndepărtăm de acele timpuri, este că reprezintă o fereastră către trecut. Într-un fel, în acea epocă, filmele mute au explodat ca internetul. S-au răspândit în întreaga lume. Oamenii creau peste tot. Din păcate, multe filme din acea perioadă s-au pierdut. Dar sunt și multe care s-au păstrat și care sunt resurse istorice și culturale extraordinare. Filmul mut cu acompaniament live are trei planuri: pelicula în sine, muzica live și publicul. Când ești influențat de reacțiile publicului, fiecare interpretare e diferită. Nu există partituri la marea majoritate a filmelor mute, așa că ele pot fi reinterpretate prin muzică. Am auzit multe versiuni muzicale diferite ale aceluiași film și fiecare îți

După cum ați putut vedea aseară în *Sunrise*, toate tehnicile folosite în cinematografia modernă își au originile în filmul mut. Un scriitor a spus ceva minunat: „N-ar trebui numit film

oferă o nouă perspectivă. În timp ce filmul sonor iese cu mult mai greu din granițele care i-au fost trasate.

Având în vedere că veți susține un masterclass la TIFF, care este cel mai important lucru pe care simțiți nevoia să-l transmiteți?

Martți plănuiesc să iau o scenă din *Sunrise* și să analizez deciziile pe care trebuie să le iei – ce personaje urmărești, cum te concentrezi pe sentimentele celui personaj, cum structurezi improvizația, cum reglezi ritmul. Voi folosi și alte filme. Voi reda fragmente din ele, pentru că ridică alte probleme legate de cum să construiești acompaniamentul muzical. Mulți oameni asociază filmul mut doar cu lungmetrajele din anii 1920. Dar există o mulțime de lucruri minunate din perioade mult mai vechi, iar eu încerc să ofer o imagine amplă a lumii filmului mut și să vorbesc despre provocările cu care ne confruntăm ca muzicieni și despre cum să le depășim. ■

MASTERCLASS JOHN SWEENEY

MARȚI, 17 Iunie, ora 10:00 /

CENTRUL CULTURAL GERMAN

INTRARE LIBERĂ PENTRU PUBLIC/
DESTINAT CELOR CURIOSI

SA AFLE MAI MULTE DESPRE

COMPOZIȚIA MUZICALĂ PENTRU
CINE-CONCERT.

CINE-CONCERT

STEAMBOAT BILL, JR.

MARȚI, 17 Iunie, ora 17:00 /

CINEMA FLORIN PIERSIC

Scanati codul
QR pentru a citi
interviul integral
pe site-ul
AperITIFF.

Competiția locală

Louisa Miclăuș

Ediția din acest an reconfirmă vitalitatea și diversitatea cinematografiei locale, aducând în prim-plan voci proaspete și viziuni creative.

Jurații acestei ediții

– actrița Nicoleta Hâncu, producătoarea Monica Lăzurean-Gorgan și regizorul Florin Șerban – nu au o misiune deloc ușoară. Vor avea de ales între opt scurtmetraje, pe cât de distincte, pe atât de revigorante: *Concluzia* (r. Bîrză Vlad), *Apele în care ne scăldăm* (r. Răzvan Dima), *Posibilitățile unei evadări* (r. Lehel Fazakas, Antal Bence), *Atât s-a putut* (r. Dragoș Bota), *Acasă la Lilla* (r. Gergely Lukács), *Ole* (r. Ambrozio Pura), *Căldura unui gol* (r. Alexandra Corcode) și *Moștenire* (r. Fazakas Gergely).

Marele premiu constă

în 1.000 de euro, oferit de Banca Transilvania, servicii de producție în valoare de 10.000 de euro pentru următorul proiect de film al regizorului acordate de Numa Film și ciocolată pentru un an de zile de la Leonidas. **Premiul Neobișnuit (The Unusual Award)** vine de la Komiti și cuprinde servicii de consultanță, producție și trei zile de filmare cu echipă tehnică și echipament profesional. **Mențiunea Specială a Juriului** presupune o bursă oferită de Școala de Film, precum și servicii de colorizare în valoare de 5.000 de euro pentru următorul proiect de film al regizorului, oferite de Numa Film. Pe lângă cele trei distincții va fi decernat și **Premiul Făclia** de către redactorul publicației, Demostene Șofron, și sculptorul Ovidiu Guleș.

Intrarea este gratuită, în baza unei rezervări online.

MARȚI, 17 Iunie, ora 21:00 /
CINEMA DACIA MĂNĂȘTUR

Sunt încă aici

Dictatură și reziliență

Oana Balaci

La aproape treizeci de ani după ce Walter Salles a primit Ursul de Aur la Berlin pentru *Central Station* (1996), cu Fernanda Montenegro în rol principal, regizorul a câștigat Oscarul pentru Cel mai bun film străin cu *Sunt încă aici*, având-o pe fiica ei, Fernanda Torres, în rolul protagonistei. Laureată a Globului de Aur pentru prestația sa, actrița o interpretează cu o forță de nedescris pe Eunice Paiva, o soție văduvită de regimul dictatorial din Brazilia anilor '70. Filmul se întinde pe trei planuri temporale (1971, 1996 & 2014), așa că Eunice cea în vârstă este jucată chiar de Montenegro.

Scenariul scris de Murilo Hauser și Heitor Lorega se bazează pe colecția de memorii *Ainda estou aqui*, semnată în 2015 de Marcelo Rubens Paiva, fiul lui Eunice, și consemnează tragedia care a lovit familia atunci când tatăl său a fost arestat, doar pentru a nu se mai întoarce niciodată acasă. *Infracțiunea* sa a fost reprezentată de ajutorul acordat deținuților politici în comunicarea cu rudele lor îngrijorate. În

Un film despre puterea de a sta demn în fața celor mai mari nedreptăți.

ciuda faptului că regimul respectiv se considera anti-comunist, metodele lor par să poarte o similaritate neliniștitoare cu cele implementate în închisorile țării noastre din aceeași perioadă. Acestea nu sunt arătate pe ecran niciodată, întrucât prim penitenciarul doar prin ochii lui Eunice, dar câteodată sunetele sunt chiar mai explicite decât imaginile.

Ce iese în evidență în această docudramă de epocă, totuși, nu este brutalitatea

unui sistem totalitar, care din păcate reprezintă o caracteristică generală

în astfel de circumstanțe, ci reziliența de care eroina a dat dovadă. Lupta sa neîncetată pentru dreptate, pentru cinstirea soțului ei și pentru liniștea familiei nu s-a încheiat decât atunci când i-a fost înmănat certificatul de deces, un act ce atestă crimele atroce comise de aparatul politico-militar și învăluite ani de zile în mister. Puterea de a sta dreaptă de dragul copiilor ei e un exemplu de

Pornind de la filmul *Sunt încă aici*, Daniel Șandru și Cosmin Ciotloș vor participa mâine, 18 iunie, de la ora 17:00, la o dezbatere moderată de Mihnea Măruță, la TIFF Talks, în Piața Unirii, pe tema „Crimele regimurilor totalitare & memoria filmului”.

urmat în vremuri întunecate, ca și forța de a transforma durerea în activism și de a reaminti constant tuturor: „Sunt încă aici”. Un ecou care se propagă chiar și după stingerea ei din viață.

MARȚI, 17 IUNIE, ORA 21:00 / CASA DE CULTURĂ A STUDENȚILOR

TIFF.24

BUSTER KEATON
ÎNTR-O COMEDIE
PENTRU ÎNTREAGA FAMILIE

35 MOI

CINE CONCERT

CHARLES REISNER, 1928

STEAMBOAT BILL, JR.

Muzică live:
JOHN SWEENEY (UK)

Cinema Florin Piersic

Marți, 17 iunie 17:00

TIFF.EVENTBOOK.RO | TIFF OFFICIAL APP | **TIFF.RO**

* Film nerecomandat minorilor / This film is not suitable for children.

CINEMA	CINEMA ARTA	SAPIENTIA	CINEMA MĂRĂȘTI
FLORIN PIERCIC			
17:00 CINECONCERT STEAMBOAT BILL, JR. 71' / Buster Keaton, Charles Reisner / SUA acompaniament live JOHN SWEENEY	10:00 FĂRĂ LIMITĂ LA 2000 DE METRI DE ANDRIIVKA (2000 METERS TO ANDRIIVKA) 107' / Mstyslav Chernov / Ucraina	12:15 FILM FOOD MUGARITZ. FĂRĂ PÂINE ȘI DESERT (MUGARITZ. SIN PAN. NI POSTRE.) 95' / Paco Plaza / Spania	19:30 PROIECȚII SPECIALE ÎN NUMELE PĂMÂNTULUI (THE PEASANTS) 114' / D.K. Welchman and Hugh Welchman / Polonia
19:15 LUNĂ PLINĂ MALDOROR * 155' / Fabrice Du Welz / Belgia, Franța	12:15 WHAT'S UP, DOC? ILOVERUSS 90' / Tova Mozard / Suedia	14:45 LUNĂ PLINĂ CĂMINUL (THE HOME) 90' / Mattias Skoglund / Suedia, Estonia, Islanda	CINEMA DACIA
CINEMA VICTORIA	14:30 WHAT'S UP, DOC? ÎNTOARCEREA PROIECȚIONISTULUI (LE RETOUR DU PROJECTIONNISTE) 88' / Orkhan Aghazadeh / Franța, Germania	17:15 VA URMA DANEZA (THE DANISH WOMAN) 94' / Benedikt Erlingsson / Islanda	MĂNĂȘTUR
10:00 COMPETIȚIE DEBUT (DEBUT, OR, OBJECTS OF THE FIELD OF DEBRIS AS CURRENTLY CATALOGUED) 78' / Julian Castronovo / SUA	16:45 3 X 3 IDIOTUL (THE IDIOT) 132' / Rainer Sarnet / Estonia	19:45 SMART 7 STRICTUL NECESAR (TRAVEL ESSENTIALS) 105' / Kamila Tarabura / Polonia, Germania	18:00 TOMORROW IS FEAR COPILUL ELECTRIC (ELECTRIC CHILD) 118' / Simon Jaquemet / Elevetia, Germania, Olanda, Filipine
12:00 LUNĂ PLINĂ FREWAKA 103' / Aislinn Clarke / Irlanda	19:45 WHAT'S UP, DOC? SATURN (SATURNO) 96' / Daniel Tornero / Spania	22:15 3 X 3 NOIEMBRIE (NOVEMBER) 115' / Rainer Sarnet / Estonia, Polonia, Olanda	21:00 COMPETIȚIA LOCALĂ 120' / Intrare liberă!
14:30 COMPETIȚIE ULTIMUL DRUM (THE WEeping WALK) 107' / Dimitri Verhulst / Belgia	22:00 WHAT'S UP, DOC? CHITARA FLAMENCO A LUI YERAI CORTES (LA GUITARRA FLAMENCA DE YERAI CORTES) 95' / Antón Álvarez / Spania	PIAȚA UNIRII	CERCUL MILITAR
17:30 TEEN SPIRIT DRUM ÎNCHIS (BLOCK PASS) 105' / Antoine Chevrollier / Franța	CASA DE CULTURĂ	OPEN AIR	13:15 SMART 7 EPILOGURI (EPILOGUES) 90' / Ari Alexander Ergis Magnússon / Islanda, Belgia, Norvegia, Insulele Feroe
20:00 COMPETIȚIE TREI ZILE CU TATA (THREE DAYS OF FISH) 85' / Peter Hoogendoorn / Olanda	A STUDENȚILOR	21:45 SUPERNOVA THANK YOU FOR BANKING WITH US 96' / Laila Abbas / Palestine, Germania	15:45 VA URMA DRAGĂ MAMĂ (MY DEAR MOTHER) 90' / Doris Tääker / Croația, Slovenia, Serbia, Bosnia și Herțegovina, România
22:30 COMPETIȚIE REGATUL (LE ROYAUME) 112' / Julien Colonna / Franța	16:00 FĂRĂ LIMITĂ RIEFENSTAHL 115' / Andres Veiel / Germania	PARCUL POLIGON	18:30 FILM FOOD ULTIMA REȚETĂ (LA RÉPARATION) 104' / Régis Wargnier / Franța
	18:30 3 X 3 ÎNGROPAT DE VIU (BURIED) 95' / Rodrigo Cortés / Spania, SUA, Franța	FLOREȘTI	20:45 SUPERNOVA RESTUL VA URMA (AND THE REST WILL FOLLOW) 115' / Pelin Esmer / Turcia, Bulgaria, România
	21:00 PROIECȚII SPECIALE SUNT ÎNCĂ AICI (I'M STILL HERE) 137' / Walter Salles / Brazilia, Franța	IULIUS PARC	MUZEUL DE ARTĂ
		OPEN AIR	21:30 TEEN SPIRIT LUMEA DINTRE NOI (WORLD BETWEEN US) 93' / Marie Dvorakova / Slovacia, Republica Cehă
		21:45 FĂRĂ LIMITĂ ALPHA 104' / Jan Willem van Ewijk / Olanda	

Uberto Pasolini: „Norocul e cel mai important lucru de care au nevoie cei care fac film”

Oaspete în mai multe rânduri la TIFF, unde a fost de asemenea și premiat, Uberto Pasolini ne-a vorbit despre arta și filmele sale, dar și despre noroc și idei care te urmează vreme de decenii. Un interviu onest, deschis, poate chiar o lecție despre cinematografie.

Ruxandra Predescu

Foto: Nicu Cherciu

Ai păstrat ideea pentru *The Return* vreme de 30 de ani.

Da, a fost unul dintre primele proiecte la care am vrut să lucrez când am început pe cont propriu. Am lucrat cu tot felul de oameni pe un scenariu și pe urmă am căutat regizori. *Script*-ul a ajuns la Bertolucci, căruia i-a plăcut mult, dar a simțit că nu e pentru el; în momentul ăla, a ajuns la Oliver Stone, care ar fi putut face un film interesant, dar a decis să nu-l facă... *Gladiator* tocmai fuse-

Unul dintre puținele lucruri care mă fac să continui să fac filme: nimeni nu știe nimic!

se lansat și el n-a vrut să fie a doua persoană care face un film despre lumea antică. Am vorbit cu tot felul de oameni și, acum 15 ani, i-am dat scenariul lui Ralph Fiennes, care tocmai regizase *Coriolanus*, și care urma să regizeze și să joace rolul lui Ulise. Ne-am plimbat vreo zece zile prin Mediterană ca să căutăm locuri de filmat, și după alea zece zile el a simțit că ar putea să fie nițel cam greu să lucreze cu mine, pentru că sunt genul ăla de producător

foarte prezent, și mi-a spus că o să mai vorbim noi despre film, mai vedem. Acum patru ani ne-am revăzut și mi-a spus că-l joacă pe Ulise dacă vreau eu să regizez. „Și Penelopa?”, l-am întrebat? „Juliette” (n.a. Binoche), a zis, așa că i-am trimis scenariul și a acceptat.

Deci totuși e bine să îți de ideile tale, chiar și trei decenii, pentru că, uite, se întâmplă!

Aaa, da. Dar, dacă aveam un regizor mai bun, ar fi fost un film mai bun. Poate diferit, poate mai bun. De obicei, regizorii mari fac filme mai bune.

Dar îți place filmul!

Nu-mi place nimic din ceea ce fac. Nu. Îmi plac unele lucruri din lucrurile pe care le fac, dar nu sunt niciodată mulțumit de ceea ce fac. E ce e. Te uiți la ceva și-ți spui că trebuia să fie mai bun, mai puternic. Ce e grozav la filmul ăsta e imaginea lui Marius Panduru, excelent! Și performanța actricească a lui Ralph și a Juliettei – minunați!

Ai venit la Cluj de câteva ori de când e TIFF. Cum se văd orașul și festivalul în timp?

Prima dată am fost aici acum 16 sau 17 ani și, la vremea aia, Clujul părea un oraș mic, sărac, la marginea a ceea ce fusese cândva Imperiul Austro-Ungar, cu arhitectura sa, cu multe case abandonate – încă mai sunt câteva, din păcate – dar s-a schimbat. E la fel de primitiv, de tânăr, și o să revin mereu cu plăcere, dar are altă energie, mai îndreptată spre economie, spre business, și sper că asta nu o să strice atmosfera deschisă și prietenoasă pe care am găsit-o aici când am venit prima dată. Cât despre festival, sunt uluit de munca extraordinară pe care o fac Tudor și Mihai, e unul dintre cele mai plăcute festivaluri din Europa. ■

Scanați codul QR pentru a citi interviul integral pe site-ul **AperiTIFF**.

TIFF.24

Casa de Cultură a Studenților

Miercuri, 18 iunie
19:00

O EXPERIENȚĂ MULTIMEDIA ELECTRIZANTĂ PE MUZICA FILMULUI

THE PEASANTS

Interpretare live:
ŁUKASZ L.U.C. ROSTKOWSKI & REBEL BABEL FILM ORCHESTRA

CINE CONCERT EXTRAORDINAR

FĂRĂ LIMITĂ

Riefenstahl

...Leni Riefenstahl

Crăița Nanu

Leni Riefenstahl, artista care a marcat istoria cinematografiei cu unele dintre cele mai memorabile imagini ale Führerului și desfășurărilor de forță din jurul lui (*Triumph of the Will*, 1935) susține că și-ar dori să fie amintită prin debutul ei regizoral – *The Blue Light* (1932) –, filmul în care joacă și rolul principal: o poveste despre o ascensiune sortită pieirii pentru toți, în afară de ea. Este și filmul despre care se spune că l-ar fi convins pe Hitler s-o angajeze într-un rol pe care puțini l-ar fi imaginat ocupat de o femeie: regizoarea și realizatoarea filmelor lui de propagandă. Pentru epoca respectivă – dar

și pentru vremurile noastre –, Leni Riefenstahl este *larger than life*, iar documentarul lui Andres Veiel, prezentat în premieră la Veneția, o descifrează pentru prima oară într-o lumină montată chiar de ea.

Interesant este că filmul – un melanj de interviuri, fragmente din titlurile realizate de artistă și colaje cu fotografii semnate de ea, din toate perioadele lungii sale cariere – pare să i se supună.

Chiar și cele mai controversate amintiri trebuie păstrate.

Camera o așteaptă, răbdătoare, în timp ce ea analizează unghiul optim pentru ca lumina s-o atingă perfect, sau atunci când refuză să răspundă la întrebări ce nu i-au fost (încă) adresate, grăbindu-se să-și exprime frustrarea că este catalogată drept nazistă. Regizorul pare să o elibereze de povara prejudecăților lumii, lăsând, în mod excepți-

onal, suficient loc pentru ca adevărata Leni să se arate. Iar greutatea privirii se transferă astfel de pe personaj pe spectator, ce va fi nevoit să-și confrunte propriile concluzii și reacții.

Cum te uiți la un om care și-a descoperit vocația de partea greșită a istoriei? Dar la o femeie dedicată total frumosului, pasiune care o face teribil de compatibilă cu idealurile estetice ale unei rase ariene perfecte, așa cum le imaginează Hitler în *Mein Kampf*? Și finalmente, cât s-a folosit Führerul de ea și cât s-a folosit ea de el? Documentarul nu oferă răspunsuri, o lasă pe Leni să facă asta. Într-o mare de filme care caută corectitudinea și asumarea istoriei prin concluzii ferme, adesea radicale, un astfel de portret, încărcat de nuanțe, este o gură de aer, deloc curat, dar necesar.

MARȚI, 17 Iunie, ora 16:00 / CASA DE CULTURĂ A STUDENȚILOR

Am fost atât de aproape
să trăim un film de groază.

trend.®

Alături de TIFF din vremuri bune.

Rodrigo Cortés: „Când nu ai așteptări ți se întâmplă cele mai grozave chestii”

Ruxandra Predescu

Rodrigo Cortés este unul dintre invitații speciali ai acestei ediții de **TIFF**, celebrat în secțiunea 3x3 cu trei filme: *Concurentul* (2007), *Îngropat de viu* (2010) și recent-lansatul *Escape*, pe care am și concentrat discuția noastră.

Am citit că ai lucrat și în publicitate. Cât de mult te-a ajutat asta ulterior, ca scriitor, regizor, producător?

De fapt, am lucrat în publicitate după primul meu film. Cumva, după ce l-au văzut, oamenii au rămas cu impresia că veneam din lumea publicității, nu știu exact de ce. Cert e că abia după primul film am primit solicitări din lumea advertisingului.

Și cum a fost?

Mi-a plăcut să fac reclame, în special pentru că se întâmplă rapid. Într-un film trebuie să scrii, apoi să convingi o gramadă de oameni, trebuie să-l finanțezi, să filmezi, să editezi... În lumea publicității toate astea, de la idee până la lansare, se întâmplă într-o lună, uneori poate chiar mai repede.

Mi-a plăcut pentru că îmi place să lucrez sub presiune, dar nu e neapărat ceva ce

are legătură cu universul tău de autor. E o provocare binevenită, în special pentru că am făcut reclame interesante, nu fac „oameni care mănâncă iaurt”, ci chestii cu lupte, cu urmărire, chestii foarte cinematografice, adică ceea ce-mi place. Făceam lucrurile într-o manieră foarte narativă, așa că mi-a plăcut, dar de fapt nu vin din lumea asta a publicității.

Am impresia că îți plac poveștile.

(Râde) Am început de mic cu scrisul, sunt un scriitor profesionist, dar asta doar pentru că am avut acces mai repede la un creion decât la o cameră de filmat. Când eram foarte tânăr am făcut și teatru, am fost chiar și actor – unul foarte rău, dar asta m-a ajutat să înțeleg actorii.

Actor pe scenă?

Da, da, pentru o vreme. Eram foarte tânăr și foarte prost

Foto: Tiberiu Căpudean

ca actor. Am făcut și stand-up – la asta eram mai bun. Ideea este că toată experiența asta m-a făcut să înțeleg actorii foarte bine și să am o bună relație cu ei.

Apropo de asta, cât de tare îi împingi pe actorii cu care lucrezi? Cel puțin în *Escape* cred că Mario, actorul principal, a avut o misiune foarte grea în rolul lui.

Ei bine... Îi împing, da. Nu-i apăs, nu-i presez, dar îi împing. Pentru mine nu e foarte important să dau indicații și instrucțiuni, ci

să creez mediul emoțional potrivit pentru ca lucrurile să se întâmple. N-avea sens dacă-i spuneam „simte asta sau asta”, e mai mult despre „cam asta vrem să facem, hai să vedem”. Sau poate că dau și instrucțiuni, dar nu i-am spus ce și cum înainte, așa că actorii trebuie să fie pregătiți tot timpul.

Ador să lucrez cu actorii și am o relație foarte bună cu ei, nu cred că ți-ar spune ceva că-i presez. Dar, da, îi împing. Clar. Într-un fel încerci să-i scoți din zona lor de confort, iar asta e posibil doar dacă au încredere în tine: dacă ei nu cred că regizorul știe ce face, vor continua să facă ce știu ei să facă, ce e safe pentru ei. Pot ieși din zona de confort doar dacă știu că nu vor face nimic ridicol, că regizorul nu o să lase așa ceva în film. Dacă simt asta, se aruncă în rol, pentru că au încredere, iar eu ador să sar împreună cu ei. ■

BURIED

MĂRTI, 17 Iunie, ORA 18:30 / CASA DE CULTURĂ A STUDENȚILOR

ESCAPE

DUMINICĂ, 22 Iunie, ORA 20:45 / CERCUL MILITAR

Scanați codul QR pentru a citi interviul integral pe site-ul **AperiTIFF**.

Votul publicului contează și se premiază.

Votează filmele preferate în **TIFF Official App** sau pe **tiff.ro** și ai șansa să câștigi premii zilnice. Tu alegi cel mai popular film din festival!

**Votează
în TIFF
OFFICIAL APP**

Hajdu Tamás face *click* cu TIEF

TIEF aduce la cea de-a 24-a sa ediție patru expoziții de fotografie, printre care și *Greatest Clicks* a artistului Hajdu Tamás.

Sophia Blaga

Preferăți să fotografiați lucrurile pe care deja le cunoașteți sau pe cele pe care le descoperiți pe parcurs, în cartierul orașului Baia Mare?

Prefer să fotografiez ce cunosc, dar să le privesc ca și cum le-aș descoperi pentru prima

dată. Îmi place să surprind și orașul, dar cu ochiul cuiva care trăiește în el și tot mai găsește lucruri neașteptate.

Considerați că stilul dumneavoastră ar fi fost diferit dacă nu ați fi locuit în Baia Mare?

Cu siguranță. Baia Mare e scena mea, o combinație de postcomunism, normalitate absurdă și detalii care trec ușor neobservate. Dacă aș fi locuit în altă parte, poate aș fi făcut alt tip de fotografie sau m-aș fi pierdut printre clișee urbane. Orașul m-a „format” vizual.

Ce înseamnă pentru dumneavoastră *the perfect click*?

Click-ul perfect e atunci când întâmplarea, lumina și

povestea se aliniază într-o fracțiune de secundă. Nu are neapărat legătură cu tehnica, ci cu acel ceva care face ca o imagine să nu mai aibă nevoie de explicații. Când te oprești din scroll și zâmbești, acela e un *click* reușit.

Fotografiile dumneavoastră sunt predominant colorate, dar cu un aer melancolic. Cum v-ați descrie stilul?

L-aș numi *fine art* documentar. Sunt fotografii despre oameni, spații, tăceri și absurdul vieții de zi cu zi. Culoarea e acolo, dar nu e veselă. E o culoare care te face să ridici din sprânceană, nu să râzi în hohote, deși, cum a zis scriitorul maghiar

Karinthy Frigyes, „cu umorul nu glumesc.”

Ați observat vreo diferență între modul în care creațiile dumneavoastră sunt percepute de cei din afară, față de cum sunt percepute în România?

Da, există o diferență. Publicul din afară vede aceste imagini ca pe ceva exotic, pline de autenticitate est-europeană. În România, uneori oamenii se simt prea familiari cu subiectele și au tendința să spună „știu locul ăsta”, dar fără să vadă umorul din spatele lui. ■

Expoziția *Greatest Clicks* a lui Hajdu Tamás se poate vedea pe toată perioada festivalului (13-22 iunie 2025) la Muzeul de Artă (Piața Unirii 30), între orele 10:00-18:00. Fotograful Hajdu Tamás se va alătura publicului la Muzeul de Artă marți, 17 iunie, începând cu ora 18:00, pentru un *artist talk*.

BT Pay

**POȚI SĂ-ȚI VEZI CHELTUIELILE DIN APP?!
CE SUPERNOVA.**

DESCARCĂ BT PAY.

10 pentru FILM la TIFF, 2025

Dan Pughineanu: „Vitejie, șiretenie și dragoste neclintită”

10 actori de teatru sunt prezentați anual, în cadrul **TIFF**, profesioniștilor din lumea filmului și publicului. Programul **10 pentru FILM la TIFF** își propune să promoveze figuri noi în filmul românesc și îi vizează pe actorii care nu au avut până acum șansa afirmării în cinema.

Interviu de Andrei Bibire

Cei 10 selectați pentru ediția a 14-a a programului sunt: Smaranda Caragea, Eduard Chimir, Dan Pughineanu, Cătălina Romanet, Ana Udriș (București), Ionuț Cornilă (Iași), Sebastian Marina (Sf. Gheorghe), Alina Mișoc (Cluj), Oana Mogoș (Galați), Dorottya Nagy (Târgu-Mureș).

Dan Pughineanu (30 ani) este laureat al premiului Ștefan Iordache la Gala HOP și al premiului UNITER pentru rolul secundar din **Opera cu trei parale**, în regia lui Răzvan Mazilu, o producție a Teatrului Excelsior din București, unde este angajat. Actorul Andrei Bibire spune că ne poate oferi cu ușurință 10 motive pentru care Dan e un tip nemaipomenit, așa că i-a pus niște întrebări care să ne convingă și pe noi:

Dorești să se știe că alergi în Herăstrău cu timpi foarte buni (și-o mică pauză de tracțiuni la mijlocul cursei), că îți testezi glumele la stand-up în serile de open mic (și că

„Sunt foarte curios cum e industria filmului văzută dinăuntru, cum sunt certurile, împăcărilor, discursurile, preocupările oamenilor de film.”

studiezi fenomenul), că ești moldovean, deși n-ai accent, sau c-ai fost în Portugalia?

Mă preocupă de ceva timp tema comicalului în teatru și mă întreb cum și dacă ar trebui să îți formezi o personalitate artistică. Întotdeauna mi-a plăcut *stand-up*ul, mi-a plăcut ideea că dacă spui niște cuvinte într-o ordine și un ritm anume, ele pot crea o reacție din partea publicului (...). Curiozitatea asta se răsfrânge și în teatru unde, sigur, reacțiile pe care vrei să le ai sunt mai variate. În rest, Portugalia e foarte tare și de accent scapi într-o săptămână dacă te concentrezi.

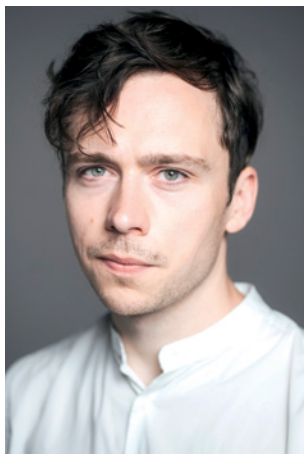

Foto: Sabina Costinel

Știi că ai jucat accidentat în câteva spectacole recent. Îți place atât de mult teatrul?

Da, am căzut pe scări și m-am lovit la spate în aprilie. E o responsabilitate care mă urmărește de ceva timp, față de oamenii de lângă mine, dar și față de meserie. Până acum simt că am trăit într-o perioadă teribilistă ca actor, am tot primit ajutor, șanse, confirmări fără să mă gândesc neapărat că am o responsabilitate față de ele. De acum încerc să dau înapoi cum pot celor care m-au tot

ajutat, dar și teatrului, care mi-a dat foarte mult. (...) E o responsabilitate despre care nimeni nu te avertizează și pe care nu o ceri, pur și simplu te trezești cu ea și parcă te ambiționează.

Ești fan Chelsea, cu mers pe stadion în Anglia, cu bluze originale, cu ieșit la Universitate-n '21, din astea. Cum comentezi?

Fiecare cu frivolitățile lui! (...) Sportul ca sportul, dar poveștile care vin la pachet cu el, trădările, surprizele, impredictibilitatea, toate poveștile de tip *rags to riches*, sentimentul că aparții unui grup de suporter. Am aflat recent ca Timothée Chalamet și actorul principal din **House of the Dragon** sunt suporterii Chelsea. Sunt actorii mei preferați! Glumesc, dar serios, înseamnă mai mult decât 22 de oameni care aleargă după o mingă. ■

Scanează QR code-ul pentru interviul integral cu Dan Pughineanu pe LiterNet.ro:

CINE-CONCERT

AMADEUS

LIVE

r. Miloš Forman, 1984

Cu participarea extraordinară:

CORUL NAȚIONAL DE CAMERĂ

„MADRICAL - MARIN CONSTANTIN”

ORCHESTRA OPEREI NAȚIONALE ROMÂNE

CLUJ-NAPOCA

BT Arena

Cluj-Napoca

Duminică, 22 iunie

18:00

Film Food. Imagini de la cina de la restaurantul *Da Pino*, pregătită de chef Alexandru Dumitru și prezentată de Nespresso, după proiecția filmului de la Cercul Militar — *Mugaritz*. Fără pâine și desert, regia Paco Plaza. Foto: Chris Nemeș

Your breakthrough role starts *here.*

betfair
ROMANIA DEVELOPMENT

SUPERNOVA

Restul va urma Escapism

Vlad Marina

Filmele sunt excelente la comunicat dureri, împlinit fantezii și investit existența cu sensuri pe care nu le are de la sine. Asta e, de fapt, și bucuria, și poezia, și micro-tragedia. În cazul filmului lui Pelin Esmer, este mai ales ultima, iar exemplificarea vine prin Aliye (Merve Asya Özgür), o tânără cu o ocupație neîmplinitoare și un *background* familial tarat de abandon și abuz,

Întâlnirea dintre o menajeră cinefilă și un regizor în pană de idei devine meditație pe tema puterilor pe care le are (și nu le are) cinemaul.

care și-a făcut un obicei din redesenarea propriei vieții după conturul mai frumos al poveștilor cinematografice pe care le îndrăgește. Partener în asta ajunge să îi fie, prin mâna scenariului, chiar

regizorul preferat, Levent (Timuçin Esen), căruia începe să îi trimită – fără ca el s-o cunoască – un fel de epistole audio în care își povestește, oarecum romanțat, nefericirea. Totul, în speranța că

Levent o va alege pe ea drept sursă de inspirație pentru viitorul său film și că, astfel, toată suferința îndurată va căpăta o menire.

Poate că Matrioșka narativă ce decurge de aici nu stă chiar grozav la capitolul structură și ritm: de la o vărsare la alta a ficțiunii în realitate, riscăm puțin să ne pierdem. Din fericire, însă, farmecul melancolic și *offbeat* cu care rămânem de pe urma călătoriei – care datorează cu siguranță ceva și cadrelor pline de *eye-candy* ale directorului de imagine Barbu Bălăsoiu – compensează.

MĂRTI, 17 Iunie, ORA 20:45 / CERCUL MILITAR
JOI, 19 Iunie, ORA 14:30 / CINEMA ARTA CLUJ

3X3

Îngropat de viu Între viață și moarte

Oana Balaci

Suspansul și misterul

ating cote maxime în *Îngropat de viu*, cel de-al doilea lungmetraj al regizorului spaniol Rodrigo Cortés. Nominalizată la zece categorii ale Premiilor Goya, drama cu puternice accente thriller îl are ca protagonist pe Ryan Reynolds, singurul actor care apare pe ecran, și expune caruselul de sentimente trăite de un șofer de camion

Lupta pentru supraviețuire a unui șofer american din Irak captivează prin mijloace stilistice minimaliste și răsturnări de situație.

american atunci când se trezește îngropat de viu într-un sicriu, sub nisipurile deșertului din Irak.

În ciuda faptului că toată acțiunea se întâmplă în acest spațiu claustrofo-

bic, iar dialogurile au loc doar prin telefon, scenariul convingător scris de Chris Sparling, potențat de interpretarea sfâșietoare livrată de Reynolds, menține atenția audienței până la final.

Presărat cu umor negru și luminat doar cu surse vizibile, filmul întunecat deopotrivă tematic și stilistic explorează problema conflictelor armate care fac victime în rândul celor nevinovați, a lăcomiei corporațiilor capitaliste și a cruzimii profund umane. Muzica orchestrală și *plot twist*-ul din final, executat cu măiestrie, garantează să vă bântuie mult timp de acum încolo.

Filmele lui Rodrigo Cortés sunt prezentate cu sprijinul Ambasadei Spaniei în România – Accion Cultural Espanola.

MĂRTI, 17 Iunie, ORA 18:30 / CASA DE CULTURĂ A STUDENȚILOR

THE FESTIVAL MUST GO ON ANYTIME. ONLINE

SALE
13 Iunie - 31 Iulie

12 luni la prețul de 9 luni
242,9 lei*

Aplică codul: **FILMEBUNE2025**

TIFF UNLIMITED

Cinemaul tău alternativ. De acasă.

*Detalii pe unlimited.tiff.ro

SUPERNOVA

Thank You for Banking with Us

Un cec, o zi, o noapte și încă o zi

Maria Măruță

Pentru că legea nu ține mereu cu ele, femeile au fost mereu nevoite să fie mai inventive ca să își facă dreptate singure. În legea islamică a moștenirii, fiicele sunt îndreptățite la jumătate din moștenirea fraților lor, chiar și când aceștia sunt absenți din viața familiei, sau sunt plecați peste mări și țări și nu dau niciun semn de viață.

Când tatăl lor moare subit, lăsând în urma lui o sumă semnificativă de bani, surorile Mariam și Noura sunt nevoite să lucreze împreună pentru a lichida moștenirea. Cele două femei

trebuie să acționeze rapid, înainte ca fratele lor să afle despre deces, să vină din Statele Unite înapoi în Palestina și să își exercite dreptul la succesiune. Situația cere mai mult decât strategii creative și metode neortodoxe; e nevoie de câteva minciuni, câteva favoruri, certuri și insulte, care ajung să le redea încrederea una în cealaltă.

Mariam și Noura trăiesc aproape la poli opuși: prima e căsătorită și

"De unde obsesia femeilor cu fericirea?"

neapreciată de soțul și copiii ei, iar a doua e singură, fără siguranța banilor sau a zilei de mâine. Deși se disprețuiesc între ele pentru stilurile diferite de viață, ele au în comun oboseala și nemulțumirea față de sistemul în care trăiesc, unul care nu conținește să le dezamăgeas-

că. Filmul Lailei Abbas e mai mult decât o zi, o noapte și încă o zi din viața celor două surori palestinieni; e o zi, o noapte și încă o zi în care Mariam și Noura își regăsesc drumul înapoi una înspre cealaltă.

MARȚI, 17 Iunie, ora 21:45 / Piața Unirii

MARȚI, 17 Iunie, ora 21:45 / Parc Poligon Florești

REGINA MARIA
iubeste TIFF!

Sărbătorim

ca în filme

Rodrigo Cortés:

“When you have no expectations, the greatest things happen to you”

Rodrigo Cortés is one of the special guests of TIFF.24, celebrated in the 3x3 section with three of his films: *The Contestant* (2007), *Buried* (2010), and the recently released *Escape*, which became the main focus of our conversation.

Ruxandra Predescu

Photo: Tiberiu Căpușean

I read that you also worked in advertising. How much did that help you later on as a writer, director, and producer?

Actually, I worked in advertising *after* my first film. Somehow, after people saw it, they got the impression I came from the world of advertising – I’m not sure why. The truth is, only after my first film did I start getting offers from the advertising world.

And how was it?

I liked making commercials, especially because it all happens quickly. With a film, you have to write, then convince a bunch of people, get funding, shoot, edit... In advertising, all of that – from idea to release – happens in a month, sometimes even faster.

I liked it because I enjoy working under pressure, but it’s not necessarily something that connects to your

personal artistic universe. It was a welcome challenge, especially since I got to make interesting commercials. I wasn’t doing “people eating yogurt” ads, but rather things with action, chases – very cinematic stuff, which is what I enjoy. I approached them in a very narrative way, so I liked it, but I don’t actually come from the advertising world.

I get the impression you just love stories.

(Laughs) I started writing when I was very young. I’m a

professional writer, but only because I had access to a pencil before I had access to a camera. When I was very young, I also did theatre. I was even an actor, a very bad one, but it helped me understand actors.

On stage?

Yes, yes, for a while. I was very young and a very bad actor. I even did stand-up – I was better at that. The point is, all that experience helped

me understand actors very well and build a good relationship with them.

Speaking of which, how much do you push the actors you work with? At least in *Escape*, it looked like Mario, the lead, had a very tough role.

Well... I do push them. I don’t pressure them, I don’t force them, but I push them. For me, what’s important isn’t giving strict directions or instructions, but creating the right emotional environment for things to happen. It wouldn’t make sense to tell them, “Feel this or that.” It’s more about saying, “Here’s what we’re aiming for – let’s see where it takes us.” Or maybe I do give directions, but not beforehand – so the actors always have to be ready.

I love working with actors and I have a very good relationship with them. I don’t think anyone would say I pressure them. But yes, I definitely push. In a way, you’re trying to get them out of their comfort zone – and that’s only possible if they trust you. If they don’t believe the director knows what they’re doing, they’ll just keep doing what they know, what’s safe for them. They can only step out of their comfort zone if they know they won’t end up doing anything ridiculous, that the director won’t leave something like that in the film. If they feel that, they’ll jump into the role – and I love jumping with them. ■

BURIED

TUESDAY, JUNE 17, 18:30 / STUDENT HOUSE

ESCAPE

SUNDAY, JUNE 22, 20:45 / MILITARY CLUB

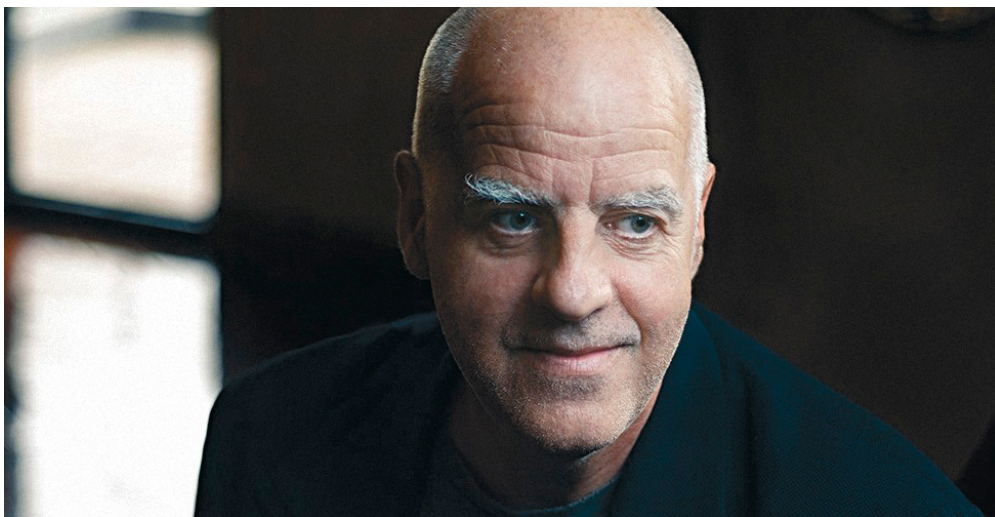

Scan the QR code to read the full interview on the **Aperitiff** website.

Sunrise of Sound: A Conversation with John Sweeney

World renowned pianist, silent film composer and improvisator, John Sweeney invites TIFF.24 audiences to attend his masterclass today at 10:00 AM at the German Cultural Center, and to a special cine-concert, *Steamboat Bill, Jr.*, also today, at 5:00 PM, at Cinema Florin Piersic.

David Seko

It is a pleasure to have you in Cluj. How do you like it here and how do you feel about the spirit of the festival?

I've wandered around the centre and it's wonderful. It's the festival itself that amazes me... when I looked at the programme I couldn't believe how much is in it and what an extraordinary range of films you can find. So I just think it's a wonderful festival and clearly there's a great audience here for that range of material.

You play in many festivals around the world. How is it to share this kind of experience to the audiences?

It's different in each festival. There are some, for example the *Giornate del Cinema Muto* in Italy, which is specifically for silent films... so you have a whole audience of people who are incredibly knowledgeable about silent

It's a fantastic feeling to be involved in the whole process of bringing a forgotten film to life again.

film. There you're more often playing for less known films, because most of the audiences have already seen all the famous ones. At other festivals I've played at, where silent film is not such a big part of the festival, you're in a way trying to convert people to it and you play the material which speaks most easily to modern audiences.

And why do you think it's important that we keep watching silent films and we keep returning to that time period?

As you'll see if you watch *Sunrise*, all the technical

things which are used in modern cinema had their origins in silent film. A writer said a wonderful thing: "It shouldn't be called early film. It should be called young film." Because you see the excitement of people discovering new means of expression. Alfred Hitchcock, who made ten silent films before sound came in, said that silent film is the purest form of cinema because you're telling the story only through images. Another reason which I think is really important, particularly as we get further away from that time, is that it's a window into the past. It was like the internet, you know? It spread all around the world. People made stuff everywhere. Sadly, a lot is lost. But a lot still survives. It's an extraordinary kind of historical and cultural resource. What I feel very much for a silent film with a live score is that it's a triangular thing: there's

the film, the live music and the audience. When you are affected by the audience it's a three-way kind of communication, so each time you play will be different. That's another thing which I think is wonderful about silent film. Because there aren't scores for the vast majority of silent films, the film itself could be reinterpreted through music. I've heard many different types of scores of the same film and you see the film differently. Sound film is a sort of object which is pretty much fixed.

Since you're holding a masterclass in TIFF, what is the most important thing for you when you want to teach this craft?

What I'm planning to do tomorrow is to take a scene from *Sunrise* and go through the choices you have to make about what character you follow and how you focus on that character's feelings, how do you structure the improvisation, how do you pace it. I'm also using various other films and I'm playing extracts from them because they also bring up different issues about how you play for a film and what you're doing. People often think of silent film as being only the feature films in the 1920's. But there's so much wonderful stuff from much earlier. ■

MASTERCLASS JOHN SWEENEY

TUESDAY, JUNE 17, 10:00 / THE GERMAN CULTURAL CENTRE

THE MASTERCLASS IS FREE TO ATTEND AND OPEN TO THE PUBLIC, DESIGNED FOR THOSE CURIOUS TO LEARN MORE ABOUT MUSICAL COMPOSITION FOR CINE-CONCERTS

STEAMBOAT BILL, JR.

CINE-CONCERT

TUESDAY, JUNE 17, 17:00 / FLORIN PIERSIC CINEMA

Scan the QR code to read the full interview on the **Aperitif** website.

TOMORROW IS FEAR

Electric Child

Poziția copilului

Crăița Nanu

„Am început lucrul la filmul ăsta cu mult înainte ca inteligența artificială să explodeze. M-a luat prin surprindere cât de rapid au avansat lucrurile”, mărturisește regizorul elvețian Simon Jaquemet despre o poveste ce condensează toate fricile noastre legate de AI în chipul unui copil androgin (Sandra Guldberg Kampp) care își dorește doar să înțeleagă ce se întâmplă.

Inspirat de filme precum *Her* (se vede sâmbătă la Cinema Dacia) sau *Ex Machina*, dar și de romanele scriitorului Stanisław Lem (cel care i-a oferit lui Tarkovski pretextul să se piardă în *Solaris*), Jaquemet a ales

să personifice AI-ul, o parte din poveste fiind spusă din perspectiva acestei entități. Pentru a simplifica lucrurile (deși o bună parte din film se discută în termeni extrem de specifici) și, totodată, pentru a explora ideea de antrenare și maturizare a inteligenței artificiale, regizorul a inventat un univers de tip *survival game*, în care aceasta evoluează.

În centrul filmului se află un cuplu al cărui copil suferă de o boală incurabilă. Tatăl (Elliott Crosset Hove), programator, se confruntă cu iminenta pierdere a fiului său și își canalizează întreaga energie într-un singur scop: dezvoltarea accelerată a unei inteligențe artificiale care,

poate, va găsi un leac. Este o poveste tulburător de contemporană, iar finalul oferă un răspuns atât de credibil la întrebarea „ce va fi?”, încât devine neliniștitor – în contextul visului vechi de când lumea al omenirii de a învinge moartea. Un final superb.

Ce ancorează și mai puternic filmul în universul secțiunii *Tomorrow is Fear* este faptul că regizorul a învățat să programeze și a creat un

Și dacă inteligența artificială știe că ne este frică de ea?

software capabil să distingă între imaginea digitală și cea pe peliculă 35mm și să manipuleze culorile, iar întregul film a fost trecut prin acest filtru. Rezultatul este, astfel, un hibrid fascinant, o mică capsulă de azi.

MĂRTI, 17 Iunie, ORA 18:00 / CINEMA DACIA MĂNĂȘTUR

URSUS
Cinophilus

FIECARE BERE ARE UN FILM.
AICI SE FAC EFECTELE SPECIALE.

BĂRLOGUL
URSUS
BERĂRIE ARTIZANALĂ

AFLĂ CE SE ÎNTÂMPLĂ ÎN SPATELE SCENEI BERILOR DE SPECIALITATE, ÎNTR-O VIZITĂ LA MICROBERĂRIA URSUS, PE CALEA MĂNĂȘTUR 2-6, CLUJ-NAPOCA